

Tapaustudkimus - Juhon tarina

Juho on 14-vuotias kahdestaan äidin kanssa asuva poika. Vanhemmat ovat eronneet Juhon ollessa 5-vuotias. Isää Juho on tavannut yläkoulun aloitus kesään asti joka toinen viikonloppu, mutta yläkouluun siirryttäessä tapaamiset ovat harventuneet. Isä tekee matkatöitä. Juho kaipaa isää, mutta ei oikein osaa ilmaista tätä kenellekään. Äidillä on ollut miesystävä, josta Juho pitää, mutta heille ei ole syntynyt sellaista suhdetta, jossa he olisivat löytäneet yhteistä mielekästä tekemistä. Juhon äidin ja isän välit ovat hiljaiset. Parisuhteen päättymisen jäi aikanaan käsittelemättä. Toista on vuosienkin jälkeen vaikea kohdata. Äidillä ja Juholla on hyvät välit, mutta äiti viettää paljon aikaa myös miesystävänsä kanssa. Juho viettää useampia viikonloppuja yksin kotona.

Alakoulussa Juholla oli mukava opettaja. Opettaja muisti aina kysyä Juhon kuulumiset ja jotenkin huomasi, jos Juhoa painoi jokin asia. Opettaja oli muutaman kerran yhteydessä äitiin pojan alakuloisuuden vuoksi ja ehdotti koulun oppilashuollon mukaan ottamista Juhon mielialan tukemiseen mukaan. Äiti ei alakoulu aikana havainnut näitä samoja piirteitä kotona ja kun Juho mielellään teki asioita myös hänen kanssaan asia tuntui jotenkin vaikealta lähteä edistämään. Juho ei ollut luokan kovaäänisin ei myöskään syrjäänvetäytyvä, hänellä oli muutama hyvä kaveri, joiden kanssa tuli tavattua myös vapaa-aikana lähinnä ostarilla pyöräillen ja skeittirampilla istuen. Juho harrasti vaihtelevasti aina jotakin, hommat kuitenkin lopahtivat alun jälkeen. Mieluisin harrastus oli koulun puukäsityökerho, siellä ohjaajana ollut Jussi, jolla oli tapana pysähtyä Juhon kohdalla kysellä kuulumiset ja laskea käsi olkapäälle. Kerhossa Juho tunsu osaavansa jotakin.

Ennen kuudennen luokan kevätlukukautta Juhon opettaja jäi äitiyslomalle. Sijaiseksi tullut opettaja oli sporttinen mies, jolle hintelä kuudesluokkalainen ilman intohimoa jääkiekkoon oli näkymätön. Ei opettajan kanssa riitaa tullut, mutta Juho ei muista, että opettaja olisi koskaan kysynyt häneltä mitään. Ja kun ei kysynyt niin ei tiennyt, mitä Juhon mielessä liikkui. Kuudennen luokan keväällä Juho lopettaa koulun ruokalassa käynnin. Luokassa oleva koulunkäyntiavustaja huomaa tämän ja yrittää kertoa asiasta opettajalle, mutta asia jää kevään lähestyessä kesää ja siirtymistä yläkouluun.

Seiska luokan alku on tahmea. Uudella luokalla ei ole ketään tuttua vanhasta koulusta. Koulun piha tuntuu isolta. Luokassa on paljon meteliä ja Juho tuntee itsensä ulkopuoliseksi. Yhtenä aamuna hän ei mene kouluun. Muutaman viikon Juho sinnittelee; on lähtevinään kouluun, kirjautuu äidin tunnuksilla wilmaan, johon merkitsee olevansa sairaana. Juho näyttää läksyjä tekevältä, kun äiti palaa töistä kotiin. Päivät kuluvat horroksessa, jolloin yöllä tulee valvottua ja hakeuduttua erilaisille pelisivustoille. Sieltä tuntuu löytyvän muitakin, keille kouluun meno syystä tai toisesta tuntuu hankalalta.

Kahden viikon päästä Juho ei jaksa esittää. Hän jää nukkumaan, eikä nouse silloinkaan kun äiti tulee kotiin. Äiti pysähtyy Juhon huoneen ovelle, kaivaa taskustaa puhelimen ja kirjautuu Wilman sivuille. Äiti ymmärtää, että Juho ei juurikaan ole käynyt koulua ensimmäisten viikkojen jälkeen ja tajuaa, että poissaolomerkinnät on kuitattu.

Äiti saa Juhon palaamaan kouluun viikoksi. Hän ei korjaa kouluun poissaolojen syytä. Viikon päästä Juho jää jälleen kotiin. Äiti soittaa kouluun ja pyytää apua koululta. Koulusta kerrotaan, että tukitoimia voidaan kouluun järjestää. Juho pitäisi kuitenkin saada kouluun. Äiti antaa luvan opettajalle, että koulussa oleva psykiatrinen sairaanhoitaja on yhteydessä Juhoon. Sairaanhoitaja Tiina saa luotua kontaktin Juhoon ja he tapaavat muutamia kertoja viikossa varsinaisen koulupäivän jälkeen. Kouluun palaaminen ei tunnu kuitenkaan Juhosta

helpolta. Osan tehtävistä hän saa tehtyä kotona, mutta poissaoloja kertyy. Tiina kertoo Juholle ja äidille, että koulussa järjestetään yksilöllinen palaveri, jonne hän toivoo voivansa kutsua myös kunnan perhetyöstä työntekijän. Tiina saa luvan kutsumiseen. Tapaaminen järjestyy pian.

Tapaamisessa Juho istuu äidin vieressä. Hän kuulee aikuisten puhuvan koulunkäynnin tärkeydestä, tulevaisuudesta, päättötodistuksesta. Opettaja kertoo, että hänen luokiltaan ovat kaikki aina saaneet päättötodistuksen, vaikka hankalaa olisikin ollut. Perhetyöntekijä kaivaa kalenteristaan päiviä, jolloin hän voisi käydä herättämässä Juhon ja kuljettaa Juhon kouluun ja kertoo, että sosiaalihuollossa on käynnistynyt uusi hanke, josta on mahdollista saada myös tukihenkilö, jonka kanssa voisi käydä vaikka jääkiekko-otteluissa. Tiina lupaa tavata Juhoa tarpeen mukaan koulussa ja tukiopetustakin on mahdollista saada.

Äiti vaikuttaa huojentuneelta, apua on siis saatavilla. Hän vilkaisee Juhoa, joka ei katso äitiä. Äiti huomaa ajattelevansa, että poika on kuin isänsä. Juho tuijottaa eteensä ja nyökkää, kun Tiina kysyy miltä suunnitelma kuulostaa.

Juhon arki on hyvin ohjelmoitu. Kouluun lähtö onnistuu perhetyöntekijän avustuksella. Pikkuhiljaa Juho kuitenkin lähtee pois koulusta ennen lounastaukoa. Vähän ennen joulua opettaja huomaa poissaolotuntien ylittäneen rajan, jonka jälkeen on sovittu, että tehdään lastensuojeluilmoitus. Lastensuojelun päivystäjä soittaa äidille. Puhelu tulee yllätyksenä. Perhetyöntekijä ei ole sanonut mitään ja Tiinaltakin on tullut viesti, että hän on jäänyt tehtävästään opintovapaalle ja sijaista ei kahden kuukauden poissaolon ajaksi ei ole hankittu.

Kotiin päästyään äiti löytää Juhon parvekkeelta, poika tuijottaa ulos ja äiti huomaa Juhon käsissä viiltoja. Äiti purskahtaa itkuun. Elämä tuntuu kovin toivottamalta.